

Ett småborgarbröllop av Berthold Brecht

● På bröllopsmiddag. Från vänster: Lise Müller, Nils Gustav Orméus, Åsa Karlsson, Tom Cannervik, Cristina Weyde, Zara Randhede och Örjan Kärrsgård. Foto: PÅL RYDBERG

Recension

Brecht om den lilla världen

TEATER

Pjäsa: "Småborgarbröllop" av Bertolt Brecht
Regi: Carl-Eric Reidler
Scenografi: Pål Rydberg

■■■■ BLOTT tjuogett år gammal skriver Brecht 1919 enaktaren "Småborgarbröllop". Vid denna tid har han ännu inte utvecklat sin illusionbrytande teaterestetik i full skala. Hans kritik mot det kapitalistiska systemet är heller inte ännu präglad av det oförsonliga ursinne som skulle blomma ut i hans senare dramatik, även om han redan i denna pjäs betraktar den småborgerliga andan med ett bittert fin och lätt avsmak. Trots detta lär vi här känna en delvis annan författare än den öppet politiske Brecht som vi vant oss vid, vilket i och för sig kan ha sitt intresse.

I lördags var det premiär på denna Brecht-pjäsa i en uppsättning signerad teatersällskapet Himmel och Helvete. I programbladet kallas stycket "komedi"; och låt gå för det, ehuru det bara delvis är sant. Det primära målet för Brecht var givetvis inte att roa. Så mycket var Brecht Brecht redan som tjuoettåring.

"Småborgarbröllop" är ingen lättspelad pjäs. Den kräver det slags subtila och exakta uttryck och verbala nyaneringskonst, som kanske i själva verket övergår amatörers förmåga. Det är kort sagt en grannläga för att inte säga omöjlig uppgift som regissören Carl-Eric Reidler tagit på sig för att få denna föreställning att kännas vital och medryckande rakt igenom.

■■■■ Ty det handlar här i huvudsak om en talets teater. Det är bröllopsfest och brudparet har tillsammans med släkt och vänner sam-

lats i de nygifnas hem. Nio personer sitter runt festbordet och utför en sorts typisk småborgerlig kommunikationsakt, det vill säga en akt präglad av ängslighet, förståckna personliga anspelningar, elakheter och, framförallt, icke-kommunikation.

Man kan inte undgå att tänka på Lars Noréns borgerliga familjedramer. Och jag kan inte undvika frågan varför man, då man nu valt att spela Brecht, fastnat för detta svårspelade stycke som jag tycker har smak av ett slags Åsa Nisse-version av Noréndrama. Brecht har ju skrivit pjäser som genom sin grova sinnlighet och allégoriska tyngd är utomordentligt lämpliga för amatörteater. Är det månntro den politiska tendensen som anses föråldrad? Man kan misstänka det, ty i programmet kan man bland annat ta del av regissörens konstiga åsikt att världen nog inte längre är i behov av någon

förändring. Med en sådan utgångspunkt är det naturligtvis följdriktigt att undvika alltför provocerande politisk teater.

■■■■ Trots att föreställningen på det hela taget inte tillhör de minnesvärda, saknas det inte goda skådespelarinsatser vilka ibland ger anrättningen ett visst lyft: Lise Müller och Örjan Kärrsgård som "frun" och "mannen", två av gästerna, ser både i sitt individuella spel och i samspelet till att publiken hålls vakna. Lise Müllers en smula hysteriska skrattribrott sitter exakt där de ska för att uppnå full publik effekt. Den långa Örjan Kärrsgård i grå, aningen kort och trång kostym, gör med sin krumma, smått katatoniska hållning och sitt pockande alkoholsug, en fin gestaltning av den kuvade äkta mannen vilken under den ängsliga fasaden bär på dödande aggressioner.

STEFAN SKOGELIN

Regissörens recension av recensenten!

Brecht och den nya lilla världen

ATT RECENSERA teater är en svår konst för en amatör. I själva verket övergår det amatörers förmåga. Det är kort sagt en grannläga för att inte säga omöjlig uppgift som skribenten Stefan Skogelin har tagit på sig för att åstadkomma en recension av något värde för en läsare.

Ty för att recensera teater räcker det inte att man kan kryssa obehindrat över litteraturhistoriens karta och kan rada upp de viktigaste författarna och deras verk eller om man så också kan citera ack så många kända analytikers essäer.

Här handlar det om att se och kunna värdera teatern och dess uttrycksmedel. Att söka efter en avsikt och värdera i vilken grad ensemblen har lyckats med den. Att se och värdera regissörens, scenografens, kostymernas och skådespelarnas arbete, gärna utifrån en konstruktiv anda.

DEBAT

Recension: "Brecht om den lilla världen"
Skribent: Stefan Skogelin

■■■■ Skrivkonstens ABC lär man sig vidare att det är en fördel om en skribent vet vad han vill säga, och för vilka, och varför, något som är högst otydligt i Skogelins text.

■■■■ Men kan inte undgå att tänka på Lars Noréns borgerliga familjedramer. Och jag kan inte undvika frågan varför man, då man nu valt att spela Brecht, fastnat för detta svårspelade stycke som jag tycker har smak av ett slags Åsa Nisse-version av Noréndrama. Brecht har ju skrivit pjäser som genom sin grova sinnlighet och allégoriska tyngd är utomordentligt lämpliga för amatörteater. Är det månntro den politiska tendensen som anses föråldrad? Man kan misstänka det, ty i programmet kan man bland annat ta del av regissörens konstiga åsikt att världen nog inte längre är i behov av någon

■■■■ Trots att föreställningen på det hela taget inte tillhör de minnesvärda, saknas inte poänger, om än oavsiktliga. Då Brecht skrev "Småborgarbröllop" var det dåtidens småborgerlighet han ville åt. Jag undrar om han då kunde ana att småborgerligheten skulle byta karaktär så till den grad att hans pjäs på nittiotalet skulle reta just den grupp han själv tillhörde då han skrev den.

Stefan Skogelins reaktion är en underbar illustration till detta nya fenomen: att det är en politisk provokation att spela "Småborgarbröllop" för kulturanbör. Och Brecht garvar i sin grav.

Ur OC 92-03-09
CARL-ERIC REIDLER